

MESTO BARDEJOV - HLAVNÝ KONTROLÓR MESTA

Na rokovanie

**Mestského zastupiteľstva
na deň 22.12.2022**

Materiál č. 9 a

Odborné stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu programového rozpočtu Mesta Bardejov a zriadených rozpočtových organizácií na rok 2023 a roky 2024, 2025

Na základe:

§ 18f, odst. 1, písm. c), zákona č. 369/1990 Zb.
o obecnom zriadení v platnom znení

Predkladá :

Ing. Miloš Mikula
hlavný kontrolór mesta

Spracovateľ:

Ing. Miloš Mikula,
hlavný kontrolór mesta

Spravodajca:

Ing. Miloš Mikula
hlavný kontrolór mesta

Prerokované:

Návrh na uznesenie:

Mestské zastupiteľstvo
berie na vedomie
Odborné stanovisko hlavného kontrolóra
k návrhu programového rozpočtu Mesta
Bardejov a zriadených rozpočtových
organizácií na rok 2023 a roky 2024, 2025

V Bardejove, 14.12.2022

Hlavný kontrolór MESTA BARDEJOV

Odborné stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu rozpočtu Mesta Bardejov na rok 2023 a roky 2024, 2025

V zmysle ustanovenia § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, predkladám k návrhu rozpočtu mesta na rok 2023, návrhu viacročného rozpočtu na roky 2024, 2025 a k návrhu programového rozpočtu

o d b o r n é s t a n o v i s k o.

Pri spracovaní stanoviska k návrhu rozpočtu som vychádzal z predloženého návrhu rozpočtu mesta Bardejov na rok 2023 a z viacročného rozpočtu na roky 2024 až 2025 (ďalej „návrh rozpočtu“). Posudzoval som zákonnosť aj metodickú správnosť jeho zostavenia a predloženia na schválenie mestskému zastupiteľstvu. Neoddeliteľnou súčasťou tohto stanoviska je posúdenie úverovej a splátkovej zaťaženia mesta.

1. ZÁKONNOSŤ PREDLOŽENÉHO ROZPOČTU

Návrh rozpočtu je vypracovaný v súlade s ústavným zákonom č. 493/2111 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti, so zákonom č. 523/2104 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 583/2104 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Zohľadňuje aj ustanovenia zákona č. 564/2104 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákona č. 597/2103 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov, zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní a zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 448/2108 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov a ostatné súvisiace právne normy.

Súčasťou viacročného rozpočtu sú aj údaje podľa osobitného predpisu čl. 9 ods. 1 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti.

2. DODRŽANIE INFORMAČNEJ POVINNOSTI ZO STRANY MESTA

Konanie mestského zastupiteľstva bolo stanovené na 22.12.2022. Návrh rozpočtu mesta na rok 2023 a viacročného rozpočtu na roky 2024-2025 bol zverejnený na úradnej tabuli 1.12.2022 a v rovnaký deň aj na webovom sídle mesta (www.bardejov.sk). Dňom vyvesenia návrhu rozpočtu začala plynúť lehota, počas ktorej mohli fyzické a právnické osoby uplatniť pripomienky k návrhu rozpočtu v písomnej forme, elektronicky alebo ústne do zápisnice.

3. METODICKÁ SPRÁVNOSŤ PREDLOŽENÉHO NÁVRHU ROZPOČTU

Predložený návrh rozpočtu mesta z hľadiska metodickej správnosti je spracovaný v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2104-42, ktoré je pre samosprávu záväzné a nadväzuje na zber informácií pre potreby štátneho rozpočtu a štátneho záverečného účtu v členení podľa jednotlivých programov, štatistickej klasifikácie a ekonomickej klasifikácie, ktorá je záväzná pri zostavovaní, sledovaní a vyhodnocovaní rozpočtov územnej samosprávy, Príručky na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2022 až 2024, ktorú vydalo MF SR vo Finančnom spravodajcovi pod číslom: MF/005766/2021-411. Pre obce je dôležitá najmä príloha č. 1, ktorá obsahuje kódy zdrojov (Príspevok č. 9/2021).

4. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU MESTA

Návrh rozpočtu mesta vychádza z návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2023 až 2025, ktorý bol schválený vládou Slovenskej republiky a bol predložený do Národnej rady Slovenskej republiky.

Celkový rozpočet na rok 2023 je zostavený ako prebytkový vo výške takmer 1,142 mil. €. Prebytok v bežnom rozpočte 1,788 mil. €, vyrovnáva schodok kapitálového rozpočtu aj schodok vo finančných operáciách. Vďaka daňovým príjmom, ktoré sa rozpočtujú oproti roku 2022 o 1,708 mil. vyššie, je aj v roku 2023 možné zostaviť bežný rozpočet ako výrazne prebytkový a tento prebytok použiť na krytie kapitálového schodku aj schodku finančných operácií.

Tab. č. 1: Sumárne rozpočtové ukazovatele /v €/

Príjmy bežného rozpočtu	32 018 239
Výdavky bežného rozpočtu	30 230 172
+ prebytok	1 788 067
Príjmy kapitálového rozpočtu	0
Výdavky kapitálového rozpočtu	646 345
- schodok	-646 345
Príjmové finančné operácie	545 000
Výdavkové finančné operácie	1 686 722
- schodok	-1 141 722
Objem bež. a kapitálových príjmov mesta celkom	32 018 239
Objem bež. a kapitálových výdavkov mesta celkom	30 876 517
+ prebytok	1 141 722

4.1. Rozpočet príjmov

4.1.1. Bežné príjmy

Rozpočet príjmov vychádza z návrhu rozpočtu verejnej správy SR na roky 2023-2025 z makroekonomických ukazovateľov vývoja daňových príjmov. Zohľadnené sú nedávno schválené VZN mesta o miestnych daniach a poplatkoch, návrhy VZN o financovaní školských zariadení ako aj návrhy zmluvných vzťahov s obchodnými spoločnosťami založenými mestom.

Daňové príjmy:

Podstatným príjmom pre rozpočet mesta a zabezpečenie samosprávnych funkcií sú daňové príjmy. Tvoria 62,65 % všetkých príjmov mesta, čo je o viac ako o 5 % viac ako pred rokom. Z toho vyplýva, že plnenie rozpočtu bude, čoraz viac závisieť od plnenia daňových príjmov. Do úzadia ide fakt z minulých rokov, keď celkové príjmy boli príliš závislé od plnenia iných ako daňových príjmov, čo vnášalo do celkového plnenia príjmov väčšiu nestabilitu a závislosť na plnení iných, menej stabilných príjmov. Výnos dane z príjmu fyzických osôb plynúci do rozpočtu mesta od štátu predstavuje stále väčšiu časť, konkrétne 51,28 % celkových príjmov mesta, čo je o 4,08 % viac ako pred rokom a dokonca o 5 % viac ako pred dvoma rokmi. Z toho vyplýva, že plnenie príjmov mesta je čoraz viac závislé od plnenia podielových daní. Tak ako v minulosti negatívne ovplyvnili výnos legislatívne zmeny zvyšujúce nezdaniteľnú časť dane z príjmu, v tomto a ďalších rokoch to budú, v prípade schválenia, najmä očakávané legislatívne zmeny v dani z príjmu fyzických osôb. Zatiaľ čo v roku 2020 schválený rozpočet mesta počítal s medziročným poklesom -2,8 %, v tomto roku sa rozpočtuje nárast tohto rozhodujúceho príjmu o 9,33 % zmeneného rozpočtu, v budúcom roku sa rozpočtuje nárast 9,03 %, čo hodnotím stále ako optimistický pohľad. Väčšie výpadky plnenia v priebehu rozpočtového roka ani pristúpenie k viazaniu respektíve znižovaniu objemu celkových výdavkov financovaných z vlastných príjmov mesta by ale nemali hroziť.

Celkové daňové príjmy sa plánujú vyššie len o 9,1 %, čo je výrazne viac ako minuloročný nárast 6,4 %. V návrhu sa objavuje výraznejšie zvýšenie plnenia dane z nehnuteľností o 8,2 %.

Veľmi negatívne na celkové daňové príjmy vplýval v minulom pokles výnosu dane za ubytovanie. V tomto roku sa rozpočtuje výnos na úrovni 220 tis. € oproti skutočnosti 196 tis. € v roku 2021. Rozpočet v roku 2023 je na úrovni zmeneného rozpočtu na rok 2022.

Navrhované zvýšené sadzby poplatkov za komunálny odpad prinesú očakávané zvýšenie výnosu z poplatku o 130 tis. €, čo absolútne nestačí na vykrytie výdavkov odpadového hospodárstva. Spôsobí to ďalšie prehĺbenie schodku odpadového hospodárstva. Naposledy sme mali viac menej vyrovnané hospodárenie v roku 2017, schodok v roku 2021 bol už 352 tis. €, v roku 2022 bude na základe odhadovanej skutočnosti na úrovni 0,345 mil. € a v roku 2023 bude opäť vyšší, rozpočtuje sa na úrovni 0,477 mil. €, čo je do budúcnosti neudržateľné a jedinou možnosťou na jeho vyrovnanie je výraznejšie zvyšovanie poplatku v ďalších rokoch a vyššia miera separácie.

Príjmy z podnikania a vlastného majetku:

Počíta sa s príjmom z prenájmu majetku obchodným spoločnostiam, v ktorých má mesto vlastnícky podiel a príjmom z prenájmu z mestského hnedého priemyselného parku. Ich vývoj je nasledovný:

	<i>sk. 2021</i>	<i>r. 2022</i>	<i>r. 2023</i>	<i>Index 23/22</i>
- Mestské lesy Bardejov, s.r.o.	65 000	65 680	68 334	104 %
- Bardterm, s.r.o.	370 000	370 000	300 000	81 %
- Bardbyt, s.r.o.	0	0	50 000	
- Mestský hnedý priemyselný park	147 856	130 000	156 000	120 %

Rozpočtovaný príjem za nájom majetku je u mestských lesov mierne vyšší ako v minulom roku. U Bardtermu je rozpočtovaná výška nájomného vo výške nájmu uznaného ÚRSO. Celá časť z výnosu nájomného sa v tomto roku použila na technické zhodnotenie majetku, najmä na spolufinancovanie grantu na rekonštrukciu tepelných rozvodov. V budúcom roku bude príjmom mesta, aj keď výnos z nájomného bude o 19% nižší ako pred rokom. Nájomné od spoločnosti Bardbyt s.r.o. je na úrovni príjmu z nájomného s pred troch rokov. Kvôli kríze bolo za posledné dva roky na nule. Väčšia časť nájomného (30 tis. €) sa reinvestuje do mestského majetku v užívaní spoločnosti Bardbyt s.r.o., t. j. do bytov a nebytových priestorov. Plánovaný je aj o 20 % vyšší príjem za nájom priestorov Mestského hnedého priemyselného parku Bardejov.

Celkovo sa plánuje 2%-tný pokles príjmov z podnikania a prenájmu vlastného majetku.

Administratívne poplatky a iné poplatky:

Výška príjmov z administratívnych poplatkov a iných poplatkov, t. j. správne poplatky, pokuty a penále, predaj tovarov, výrobkov a služieb, poplatky za MŠ a detské jasle, poplatky za znečisťovanie ovzdušia je vo výške 756 tis. €, čo je o 31 tis. € viac ako bola rozpočtovaná úroveň roka 2022. Vyšší výnos z poplatkov sa rozpočtuje najmä za materské školy, detské jasle z navrhovaných zvýšených sadzieb. Navrhované zvýšené sadzby poplatkov za školské zariadenia určite nevykryjú očakávaný výrazný nárast výdavkov na tieto zariadenia.

Celkovo sa v roku 2023 rozpočtuje medziročný nárast nedaňových príjmov vo výške o 3,1 %, čo predstavuje medziročne nárast príjmov o 79 tis. €.

Granty a transfery:

Z kapitoly ministerstva školstva na školské normatívy sa rozpočtuje medziročný pokles o 0,7 %, čo je vo finančnom vyjadrení 48 tis. €, z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR pre zariadenia pre seniorov grant na úrovni roka 2022, pričom aj v tomto roku mesto plánuje dofinancovať sociálne služby sumou 128 tis. € z iných príjmov ako sú poplatky za služby a štátna dotácia.

4.1.2. Kapitálové príjmy

Kapitálový rozpočet nepočíta tak ako pred rokom s príjmom v zmysle zákona č. 176/2102 Z. z. Zákon o ochrane a rozvoji územia Bardejov na záchranu a obnovu historických pamiatok v sume 0,53 mil. € ani s ďalšími kapitálovými dotáciami z predchádzajúceho obdobia, ako boli granty z vyššieho územného celku a Fondu rozvoja športu. Nerozpočtujú sa ani príjmy z predaja prebytočného majetku mesta..

4.2. Rozpočet výdavkov

4.2.1. Bežné výdavky

Návrh rozpočtu bežných výdavkov je rozdelený bez zmeny programovej štruktúry do trinástich programov. Návrhom rozpočtu nedochádza k zmene programovej štruktúry.

% z celkového rozpočtu výdavkov

Mesta a RO

Program 1: Služby občanom	1 %
Program 2: Bezpečnosť	2 %
Program 3: Doprava	8 %
Program 4: Vzdelávanie	47 %
Program 5: Šport	6 %
Program 6: Manažment a správa mesta	14 %
Program 7: Cestovný ruch	1 %
Program 8: Životné prostredie a územný plán	7 %
Program 9: Verejné osvetlenie	1 %
Program 10: Kultúra a médiá	2 %
Program 11: Starostlivosť o pamiatky	0 %
Program 12: Sociálne zabezpečenie	10 %
Program 13: Bývanie a občianska vybavenosť	1 %

Najväčší podiel tvorí tradične program vzdelávanie. Avšak tvorí až o 3% väčší podiel na celkovom objeme výdavkov oproti roku 2022, keď to bolo 44% celkových výdavkov.

Bežné výdavky programového rozpočtu:

V komentári k navrhovanému rozpočtu uvádzam bežné výdavky v tis. € a medziročný nárast respektíve pokles taktiež v tis. €.

Program 1: Služby občanom

(v tis. €)

Rozpočet výdavkov	r. 2022	r. 2023	Nárast/pokles +/-
Bežné výdavky	195	198	+3
Kapitálové výdavky	50	0	-50

Medziročný mierny nárast je spôsobený zvýšením výdavkov v podprograme Matrika. Rastú výdavky najmä mzdové financované ako zo štátnej dotácie, tak aj z vlastných príjmov.

V podprograme cintoríny sa rozpočtuje mierne menej výdavkov ako v roku 2022. Vyššie sú len výdavky na správu cintorína v Dlhej Lúke. Naopak na cintoríny v Bardejove, v Bardejovskej Novej Vsi a na Mihal'ove sa rozpočtuje menej prostriedkov.

Prvok dotácie obsahuje každoročnú dotáciu pre Komunitnú nadáciu. V tomto roku sa navrhuje dotácia vo výške 5 tis. € už v schválenom rozpočte, ktorá je na úrovni dotácie v schválenom rozpočte za rok 2022.

Program 2: Bezpečnosť

(v tis. €)

Rozpočet výdavkov	r. 2022	r. 2023	Nárast/pokles +/-
Bežné výdavky	720	799	+79
Kapitálové výdavky	0	0	0

V celom programe sa rozpočtuje medziročný nárast 11 %, ktorý predstavuje najmä výdavok v podprograme Mestská polícia a jej služby v súvislosti s nárastom mzdových výdavkov, nárastom výdavkov na elektrickú energiu a údržbu výpočtovej techniky. Prudko rastú výdavky v prvku Monitoring kamerového systému, kde sa ráta s medziročným nárastom o 53%, ktorý predstavuje najmä nárast mzdových výdavkov v chránenej dielni.

V podprograme civilná ochrana sa na polovicu znižujú výdavky na krízový manažment, podprogram požiarna ochrana je na úrovni minulého roka.

Program 3: Doprava

(v tis. €)

Rozpočet výdavkov	r. 2022	r. 2023	Nárast/pokles +/-
Bežné výdavky	2 216	2 353	+137
Kapitálové výdavky	164	99	-65

Program Doprava obsahuje výdavky za 2,45 milióna eur. Podprogram Údržba miestnych komunikácií cez m. p. Bapos je vyšší o viac ako 6,1%. Z neho najviac sa rozpočtuje na miestne komunikácie 1,212 mil. €. Medziročný 8,2%-tný nárast je badateľný aj na vnútropodnikovej doprave m. p. Bapos v hlavnej činnosti. Celkovo je bežný príspevok pre m. p. Bapos posilnený o 100 tis. €.

V kapitálovom rozpočte sa navrhuje na strane kapitálových výdavkov rekonštrukcia prístupových komunikácií ku garážam. Táto suma je vo výške len 20% úrovne tohto roka.

Najväčší nárast výdavkov predstavuje pre mesto v roku 2023 dofinancovanie strát za služby Mestskej hromadnej dopravy pre SAD Prešov. V tomto roku sa výdavky prvýkrát dostali nad 600 tis. €. V budúcom roku sa počíta s ďalším nárastom o 6,3% na výšku 638 tis. €.

Program 4: Vzdelávanie

(v tis. €)

Rozpočet výdavkov	r. 2022	r. 2023	Nárast/pokles +/-
Bežné výdavky	14 218	15 228	+1010
Kapitálové výdavky	85	195	+110

Program Vzdelávanie je tradične výdavkovo najväčším programom navrhovaného rozpočtu, tvorí 47 % celkových výdavkov rozpočtu. Medziročný nárast v absolútnom vyjadrení dosahuje takmer jeden milión eur.

Celkovo je výdavková časť bežného rozpočtu na originálne kompetencie takmer 8 mil. €, čo predstavuje takmer 47,8 % z výnosu dane z príjmu fyzických osôb. Medziročne

predstavuje návrh nárast na predškolské vzdelávanie o 10 %, nárast na školské kluby detí o 16,6 %, nárast na školské jedálne o 1,8 %, na centrá voľného času o 9,4 %, nárast na umelecké vzdelávanie o 33 %. Už sa nerozpočtujú prostriedky na jazykové vzdelávanie a špeciálne pedagogické poradenstvo.

Na správu a údržbu školských zariadení sa rozpočtuje 160 tis. €, čo je výrazne najviac oproti predchádzajúcim rokom a na spolufinancovanie grantov z Nórskeho fondu 35 tis. €.

Financovanie neštátnych školských zariadení je už navrhované v súlade s novou legislatívou.

Program 5: Šport

(v tis. €)

Rozpočet výdavkov	r. 2022	r. 2023	Nárast/pokles +/-
Bežné výdavky	1 135	1 248	+113
Kapitálové výdavky	1 291	0	-1 291

Výdavky v programe Šport budú v roku 2023 nižšie o 1,178 mil. €. Zatiaľ, čo v bežnom rozpočte sa jedná o nárast výdavkov o 113 tis. €, kapitálové výdavky sa nerozpočtujú žiadne

Prevádzka zimného štadióna stojí 353 tis. €, výrazne stúpnu výdavky na prevádzku športovej haly na sumu 239 tis. €, pokračuje nájomný vzťah medzi správcom mestského futbalového štadióna m. p. Bapos a Partizánom Bardejov, prevádzku ktorého bude mesto dotovať vo výške 240 tis. €. Krytú plaváreň prevádzkuje a aj „vlastní“ spoločnosť Bardterm. Prevádzku plavárne dotuje mesto vo výške 182 tis. €. Mesto zároveň v budúcom roku bude dotovať aj prevádzku krytej plavárne na ZŠ Vinbarg vo výške 130 tis. €. Zároveň sa v roku 2023 bude splácať bezúročná pôžička vo výške 100 tis. €.

Vo finančných operáciách sa pokračuje v splácaní úverov a pôžičiek na výstavbu a rekonštrukciu športovísk vo výške 700 tis. € ročne, čo predstavuje minuloročnú úroveň výdavkov.

Na dotácie sa okrem dotovania prevádzky športovísk rozpočtuje 30 tis. € z každoročného grantu od spoločnosti Bardenergy s. r. o. a z vlastných zdrojov.

Program 6: Manažment a správa mesta

(v tis. €)

Rozpočet výdavkov	r. 2022	r. 2023	Nárast/pokles +/-
Bežné výdavky	3 413	3 734	+321
Kapitálové výdavky	0	0	0

Celkovo sa na správu mesta počíta použiť viac ako 3,7 mil. €, čo predstavuje medziročný nárast o 9,4 %. Na tento program sa vyčleňuje 14 % z celkového rozpočtu. Na správu sa minie nominálne o 321 tis. € viac ako pred rokom. Pri volených predstaviteľoch sa kalkuluje s nárastom odvodenom od odhadu nárastu priemernej mzdy v SR. V tovaroch a službách sa rozpočtuje menej prostriedkov na všeobecný materiál, reprezentačné výdavky, stravovanie, externý manažment projektov, údržbu výpočtovej techniky a právne zastupovanie. Naopak viac prostriedkov je plánovaných na elektrickú energiu, tepelnú energiu a stravovanie.

Program 7: Cestovný ruch a rozvoj podnikania

(v tis. €)

Rozpočet výdavkov	r. 2022	r. 2023	Nárast/pokles +/-
Bežné výdavky	456	424	-32
Kapitálové výdavky	0	0	0

Ta tento program je v rozpočte plánovaných len necelých 93% prostriedkov oproti roku 2022, čo je opäť medziročne menej. Kapitálové výdavky sa nerozpočtujú žiadne. Pokles bežných výdavkov je najmä na správe mestského hnedého priemyselného parku vo výške 30 tis. €.

Program 8: Životné prostredie a územný plán mesta

(v tis. €)

Rozpočet výdavkov	r. 2022	r. 2023	Nárast/pokles +/-
Bežné výdavky	2 041	2 117	+76
Kapitálové výdavky	275	172	-103

Program Životné prostredie a územný plán má spolu s programami Vzdelávanie Sociálne zabezpečenie a Manažment najväčšiu dynamiku rastu výdavkov.

Tento nárast je spôsobený najmä nárastom výdavkov v podprograme Odpadové hospodárstvo, kde je plánovaný medziročný rast výdavkov o 70 tis. €, čo považujem za veľmi podhodnotený odhad výdavkov najmä v súvislosti s predpokladaným prudkým nárastom cien za uloženie odpadov na skládku.

Kalkuluje s nárastom príjmov o 13%. Tento nárast počíta so schválením navrhovaných vyšších sadzieb poplatku za odpady, ktoré v čase písania stanoviska zatiaľ nie je schválené. Naďalej sa prehľbuje deficit odpadového hospodárstva, zvyšuje sa dotovanie nakladania s odpadmi z iných príjmov mesta, čo je dlhodobu neudržateľné. Z rozpočtovaných prostriedkov programu prevažná väčšina pôjde na odpadové hospodárstvo 70%. Riešením deficitného hospodárenia je každoročné výraznejšie zvýšenie príjmov z poplatku za komunálne odpady, opakované znižovanie objemov tuhého komunálneho odpadu vzhľadom na každoročný nárast zákonného poplatku za uloženie tuhého komunálneho odpadu na skládku a samozrejme pokračovanie v zvyšovaní miery separácie odpadov.

Ako finančne veľmi náročné sa aj ďalší rok ukazuje prevádzkovanie centra biologicky rozložiteľného odpadu na skládke v Lukavici, ktoré mesto bude stáť v budúcom roku 230 tis. € (v roku 2022 sa odhadujú výdavky na 185 tis. €). Na odvoz tuhého komunálneho odpadu sa navrhuje vyčleniť 1,14 mil. €, na správu skládky 111 tis. €.

Pozitívom v rozpočte odpadového hospodárstva je spolufinancovanie grantu na rozšírenie zberného dvora vo výške 100 tis. €, či pokračujúce dotácie na kontajnerové oplôtky vo výške 20 tis. €.

Mestský podnik Bapos dostane príspevok z bežných príjmov na verejnú zeleň vo výške 563 tis. €, čo predstavuje minuloročnú úroveň príspevku.

Naopak sa v programe ráta so znížením prostriedkov na prevádzkovanie karanténnej stanice na úroveň očakávanej skutočnosti v roku 2022.

V kapitálových výdavkoch je najväčším plánovaným výdavkom programu investícia do centra biologicky rozložiteľných odpadov na Lukavici a spolufinancovanie grantu na vodozádržné opatrenia vo výške 50 tis. €.

Program 9: Verejné osvetlenie

(v tis. €)

Rozpočet výdavkov	r. 2022	r. 2023	Nárast/pokles +/-
Bežné výdavky	267	284	+17
Kapitálové výdavky	0	0	0

Po každoročných investíciách do rekonštrukcií, rozšírenia siete verejného osvetlenia, nasvetlenia pamiatok, či doplnenia vianočnej výzdoby sa v budúcom roku už neplánujú ďalšie kapitálové výdavky v tomto programe.

V roku 2023 sa očakáva ďalšie výrazné zvýšenie ceny elektrickej energie. Rozpočet počíta so zvýšením celkových výdavkov na verejné osvetlenie len 17 tis. € na úroveň 284 tis. €,

príčom úroveň očakávaných výdavkov v roku 2022 atakuje hranicu 300 tis. €. Po zverejnení cien pre budúci rok očakávam nevyhnutné návrhy na zmeny rozpočtu súvisiace s potrebou navýšenia bežných výdavkov alebo obmedzenia spotreby vo verejnom osvetlení. Výška splátok dodávateľského úveru predstavuje vo finančných operáciách aj v tomto roku sumu 198 tis. €.

Program 10: Kultúra a médiá

(v tis. €)

Rozpočet výdavkov	r. 2022	r. 2023	Nárast/pokles +/-
Bežné výdavky	590	587	-3
Kapitálové výdavky	0	0	0

Po minuloročnom poklese na program kultúra a médiá sa aj v tomto roku plánuje mierny pokles bežných výdavkov o 3 tis. €. Súvisí najmä so znížením výdavkov na niektoré kultúrne dotácie výdavkov, všeobecný materiál, vypadli výdavky na fakty o samospráve. Naopak plánujú sa vyššie výdavky na Zbor pre občianske záležitosti a prevádzkovanie kina Žriedla.

Výdavky za služby Bardejovskej televíznej spoločnosti sú oproti minuloročnej úrovni vyššie o 6 tis. € a predstavujú objem 255 tis. €.

Na dotácie subjektov pôsobiacim v kultúre sa vyčleňuje 11 tis. €.

Program 11: Starostlivosť o pamiatky

(v tis. €)

Rozpočet výdavkov	r. 2022	r. 2023	Nárast/pokles +/-
Bežné výdavky	16	45	+29
Kapitálové výdavky	550	0	-550

Po tohtoročnom polovičnom pravidelnom kapitálovom grante vo výške 1,06 mil. € zo štátneho rozpočtu SR, sa v nasledujúcom roku dotácia na rekonštrukciu pamiatok nerozpočtuje vôbec. Rozpočtujú sa už prostriedky súvisiace s grantom Zachovanie tradičných remesiel Františkánskeho parku na prevádzku areálu.

O štvrtinu sa znižujú rozpočtované bežné výdavky na údržbu centrálnej mestskej zóny.

Program 12: Sociálne zabezpečenie

(v tis. €)

Rozpočet výdavkov	r. 2022	r. 2023	Nárast/pokles +/-
Bežné výdavky	2 921	3 142	+221
Kapitálové výdavky	0	0	0

Program Sociálne zabezpečenie tvorí 10 % celkového objemu rozpočtu. Pokračuje trend kedy mestu každoročne stúpajú výdavky na sociálne služby. Celkovo medziročne narastú výdavky na program o 7,5 %, čo je oveľa väčší nárast ako tomu bolo pred rokom (+1,7%). Objem navýšených prostriedkov predstavuje sumu 221 tis. €.

Výdavky na opatrovateľskú službu v byte občanov sa zvyšujú o 15%. Rozpočet výdavkov za opatrovateľskú službu je výrazne vyšší a odráža dopyt po tejto službe. Preto bude na uspokojenie tohto dopytu kalkulovať v najbližšom období s prehodnotením poplatkov, ktoré sa na nasledujúci rok navrhujú v rovnakom objeme.

Na druhej strane sa veľmi výrazne zvyšuje objem rozpočtu na stravovanie dôchodcov o 13 tis. € a dosiahnu predpokladanú výšku 28 tis. €.

Rozpočet výdavkov na denné centrá, Seniorcentrum, sociálnu pomoc, verejno-prospešné práce, aktivačnú činnosť a komunitné centrum sú na úrovni roka 2022.

Mestské detské jasle, na ktoré mesto plánuje v budúcom roku použiť 141 tis. € sú o 15 tis. € vyššie oproti minuloročnej úrovni. Príjem z poplatkov za jasle sa rozpočtuje vo výške 53 tis. €, čo pokryje iba 37,5 % navrhovaných výdavkov.

Najväčším podprogramom v rámci sociálnych služieb je podprogram Staroba, kde na 6 mestských zariadení sociálnych služieb prevádzkovaných Centrom sociálnych služieb sa plánujú bežné výdavky vo výške 2,3 mil. €. Okrem príjmov zo štátnej dotácie Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny SR na zariadenia pre seniorov, nocľaháreň, útulok, denný stacionár, zariadenia opatrovateľskej služby, príjmov z poplatkov od klientov za uvedené sociálne služby, mesto plánuje ďalej malou mierou dotovať zariadenia pre seniorov a ostatné sociálne služby. Na dofinancovanie neštátnych sociálnych služieb sa plánujú finančné prostriedky vo výške 72 tis. €, čo je viac ako štvornásobný nárast.

Program 13: Bývanie a občianska vybavenosť

(v tis. €)

Rozpočet výdavkov	r. 2022	r. 2023	Nárast/pokles +/-
Bežné výdavky	90	76	-14
Kapitálové výdavky	180	180	0

Nižší rozpočet na program pre budúci rok súvisí najmä s poklesom úrokov z úveru ŠFRB. Celkové výdavky sú na úrovni len 98,7% prostriedkov roku 2022.

Investície do tepelného hospodárstva sú vo výške 100 tis. €. Kapitálové výdavky do bytového hospodárstva na technické zhodnotenie majetku mesta sú vo výške 30 tis. €.

V nájomných bytoch na Vinbargu sa rozpočtuje pravidelná splátka istiny ŠFRB za byty Vinbarg vo výške 80 tis. €, úrokov vo výške 42 tis. €, a údržby vo výške 17 tis. €. Príjem za poplatky za služby z bytov Vinbarg postačuje aj v tomto roku na vyrovnané hospodárenie pri týchto bytoch.

4.2.2. Kapitálové výdavky

Objem rozpočtovaných celkových kapitálových výdavkov predstavuje hodnotu 646 tis. € oproti úrovni 2,595 mil. €. Je to spôsobené nerozpočtovaním štátnej dotácie na záchranu kultúrnych pamiatok, nerozpočtovanie kapitálových príjmov z predaja majetku Podrobne sú plánované investície popísané pri jednotlivých programoch. V priebehu roka sa predpokladá, že objem kapitálových výdavkov sa bude navyšovať, či už z plánovaného prebytku hospodárenia, z grantových zdrojov, kapitálových dotácií alebo z výnosov z predaja vlastného majetku.

4.3. Finančné operácie

4.3.1. Príjmové finančné operácie

V rozpočte príjmových finančných operácií je plánované čerpanie peňažných fondov vo výške 0,545 mil. €, čo predstavuje medziročný pokles o 610 tis. €. Rozpočtuje sa príjem z rezervného fondu spolufinancovania grantov a projektov vo výške 160 tis. €, z fondu ochrany prírody vo výške 235 tis. € a plánuje sa tiež dočerpanie úveru na investičné akcie a spolufinancovanie grantov a projektov vo výške 150 tis. €.

4.3.2. Výdavkové finančné operácie

Výdavky na splácanie istiny úverov dosahujú hranicu 1,687 mil. €. V roku 2022 bolo v schválenom rozpočte na splácanie istín vyčlenených 1,577 mil. €. Teda je možné skonštatovať, že výdavky na splácanie istín medziročne stúpnu o 110 tis. €.

Výdavkové finančné operácie tvoria splácanie istín a lízingových splátok v týchto oblastiach:

Šport – splátka úveru na zimný štadión (149 tis. €), futb. štadión (214 tis. €), splátka dodáv. úveru Nábregie rieky Tople (237 tis. €), plaváreň Vinbarg (100 tis. €)

Manažment a správa mesta– splátky istiny úverov na spolufinancovanie grantov (704 tis. €)

Verejné osvetlenie – splátka dodávateľského úveru – modernizácia VO (198 tis. €)

Bývanie a obč. vybavenosť – splátky istiny úveru ŠFRB -byty Vinbarg (80 tis. €), úver ŠFRB byty Poštárka (4 tis. €)

Odhad úrokových nákladov predstavuje sumu 117 tis. €, tento výdavok však má tendenciu v budúcom roku narásť výraznejšie.

Odporúčam vzhľadom na aktuálny stav peňažných fondov prednostne doplniť ich finančné zdroje z prebytku hospodárenia za rok 2022.

5. PROGRAMOVÝ ROZPOČET

Rozpočet mesta je zostavený s ohľadom na ukazovatele návrhu štátneho rozpočtu na roky 2023 a roky 2025 – 2025, schváleného na rokovaní vlády SR, pričom medzi hlavné riziká prognózy patrí samotný makroekonomický vývoj a rast ekonomiky ako aj možná zmena legislatívy.

Programový rozpočet mesta obsahuje ciele, merateľné ukazovatele, plánovanú a skutočnú hodnotu. Predložený programový rozpočet vyžaduje neustále sledovanie, analyzovanie a vyhodnocovanie garantov programov a prvkov programového rozpočtu a prípadnú aktualizáciu jednotlivých cieľov a zámerov, či merateľných ukazovateľov.

Transparentnosť rozpočtu je zabezpečená jeho zverejnením na internetovej stránke mesta Bardejov. Okrem programovej časti sa v štruktúre výdavkov zverejňuje aj podrobná štruktúra príjmov a výdavkov až na úroveň podpoložiek a analytickej evidencie ekonomickej klasifikácie, čo umožňuje všetkým občanom mesta aj poslancom mestského zastupiteľstva byť podrobne informovaní o všetkých navrhovaných výdavkoch mesta.

6. ZÁVER

Predkladané stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu rozpočtu je zamerané najmä na posúdenie súladu návrhu rozpočtu so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a na identifikáciu prípadných rizík a rezerv plnenia rozpočtovaných príjmov a výdavkov.

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy ako viacročný rozpočet na roky 2023 – 2025 a tiež ako programový dokument, ktorý spĺňa základné princípy programového rozpočtovania.

Pozitíva návrhu rozpočtu rovnako aj jeho riziká sú uvedené v texte. Odporúčam dôrazne dodržiavať rozpočtovú rovnováhu nielen na úrovni mesta, ale aj ostatných subjektov zapojených do rozpočtového procesu a pri hrozbe neplnenia príjmov v plánovanej výške vykonať konsolidáciu výdavkov.

Z preverenia zadĺženosti mesta je zrejmé, že v prípade nevyhnutnej potreby nie je vylúčená možnosť čerpania ďalších návratných zdrojov financovania.

Predkladaný návrh rozpočtu pokladám za reálny a udržateľný.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov bola splnená podmienka zverejnenia rozpočtu minimálne 15 dní pred jeho schválením.

Na základe uvedených skutočností **o d p o r ú č a m** mestskému zastupiteľstvu

schváliť
návrh programového rozpočtu Mesta Bardejov a zriadených rozpočtových organizácií na rok 2023
a
zobrať na vedomie
návrh programového rozpočtu Mesta Bardejov a zriadených rozpočtových organizácií na roky 2024, 2025

V Bardejove, 5. decembra 2022

Ing. Miloš Mikula
hlavný kontrolór mesta